

Balfour urnak Svájcra való utalását senki sem fogja komolyan venni, aki józanul gondolkodik. Svájc szabad köztársaság, amelynek semlegességéről egészen más felfogás volt, éppugy, mint van ma is. Tudják, hogy szabadságának az angol vagy más gyámságtól való sikeres megóvása mellett semmit sem kell tartania Németországtól.

Nagygyűlés a vasárnapi munkaszünetért.

(Saját tudósíróinktól.) Ismeretes báró Sztéryi József kereskedelemügyi miniszter ama bejelentése, hogy legközelebb törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé a vasárnapi munkaszünetről és a magánalkalmazottak kötelező biztosításáról. E nagy fontosságú ügyben országsszerte állást foglalnak a magánalkalmazottak. Vasárnap a Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetségének szegedi csoportja hívott egybe nagygyűlést. Nem a vezetőségen mult, hogy a gyűlés látogatottsága minimális volt és hogy ennek következtében az elfogadott határozati javaslatnak nincs az a súlya, amelyet megérdemelne.

A gyűlést Hoch Mór nyitotta meg délután 11 órakor és üdvözlővén a megjelenieket átadta a szót az előadónak, amely tisztességre, miután dr. Rózsa Andor nem jelent meg, Schnabel Mór titkár ugrott be. Elmondta, hogy immár 30 éve folyik a harc a vasárnapi munkaszünet becsületes betartásáért. Ez a harc 1888-ban kezdődött és évi eredménye az 1891. évi XIII. t.-c., amelyet Baross Gábor, a vasminiszter alkotott. Alkotása azonban, sajnos, eredeti tisztességes formájában nem sokáig élte túl alkotóját, mert az utána következő kereskedelmi miniszterek mindig a töke érdekében szoritották meg ezen törvény intencióit. A legvisszább a helyzet az irodákban, ahol a gerinctelen, fölkiálkozó magántisztviselők maguk azok, akik a vasárnapi munkaszünetet kijátszák. Rámutat a vidék rovására hozott rendeletre, amely szerint Budapest 1912 óta élvez a teljes vasárnapi munkaszünetet, míg a vidéken 10 óráig nyitva vannak az üzletek. Hála a szegedi főnöki kar szociális fölfogásának. Szegeden 1917. évi október 1-je óta vasárnap zárva vannak az üzletek és ez sem a társadalomra, sem a főnöki karra nem káros. Csupán két cég van Szegeden, a Fodor- és Birnfeld-cég, amelyek nem tartják be adott szavukat, de ezekkel a szegedi főnöki kar nem azonosítja magát és nem tekint őköt komoly kereskedőnek. A kereskedelmi miniszter most fogja rendezni ezt a kérdést, amelyet tulajdonképpen így egy szakaszos törvénnyel lehet megcsinálni. Törvénybe kell iktatni a kivételeket nem ismerő 36 órás vasárnapi munkaszünetet, súlyosabb büntetésekkel mint eddig voltak és az ellenőrzésre a hatóságokat kell utasítani.

Schnabel titkár után Goldschmidt Sári, a kiváló szakíró és agitátor tartott hatásos beszédet. Az ipar fejlődését ismertette visszamenőleg a 18. századig. Majd így folytatta: A háború a gondolatokat és érzéseket átforgató hatásával megváltoztatta a magánalkalmazotti kar gondolkodását is. A háborús drágaság, a pénz értékének csökkenése, a fokozott és megerőltetett munka az alkalmazottak százazreit szervezkedésre kényszerítette. Tiltakozik az ellen, hogy a magas fogyasztási adók képében benyújtott háborús számlát a munkájukból élő társadalmi osztályok fizessék meg. A háború számláját egyenlitsék ki azok, akik a háborúból hasznot húznak: a nagy vagyonok és nagy jövedelmek urai, akik eddig a 48 előtti adórendszer alapján olyan csekély terheket viseltek, hogy voltaképpen nem is adóztak. A magánalkalmazotti kar életstandardja fokról-fokra sülved. A magánalkalmazottnak nem áll módjában, hogy a drágaságot munkabérének növelésével ellensúlyozza. A védekezés azért is nagyon nehéz, mert a drágaságot elsősorban a ma-

gyar parlament okozza azzal, hogy az agráriusok érdekeit elégti ki elsősorban, akik még mindig azon sírnak, hogy olcsó a kenyér. És ha siralmas a helyzetük a férfi alkalmazottak viszonyai. A hideg statisztikai adatok azt bizonyítják, hogy ma az asszonyok legnagyobb részének a családon kívül kell a megélhetésért küzdeni, mert ma az asszonyok tartják el azokat a családokat, amelyeknek férfitagjai a harctéren vannak, a háború után pedig a rokkantak hozzátartozóira fog a családfenntartás gondja nehezedni. A nő szellemi inferioritására és fiziológiai gyöngeségére való hivatkozással még ott is, ahol teljesen egyforma munka elvégzéséről van szó, kétféle mértékkel mérik a nők és férfiak munkabérét. De ha a fiziológiai gyöngeségünkre való hivatkozással rövidebb munkaidőt, több szabadságot követelünk, a munkáltatók a tegnap konzervatívizmusából a legszélsőbb radikálizmusba csapnak át és mi igen értékes előadásokat hallgathatunk a férfiak és nők egyenjogúsításáról.

A tetszéssel fogadott értékes beszéd után határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint a vasárnapi munkaszünetről szóló jelenlegi törvény nem felel meg a magánalkalmazottak érdekeinek. Ép ezért a nagygyűlés határozatilag kimondja, hogy átiratot intéz a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz és a vasárnapi munkaszüneti törvénynek külsőben álló rendezése alkalmából a következőket követeli:

1. A kivételeket nem ismerő, fölfüggesztő rendeletekkel meg nem szorítható, az egész ország területére egyaránt kiterjedő szombat este 7 órától hétfő reggel 7 óráig tartó teljes 36 órás vasárnapi munkaszünet a nyílt árusítási üzleteknél, valamint szombat este 6 órától hétfő reggel 8 óráig terjedő teljes 38 órás vasárnapi munkaszünetet a magánirodák részére.
2. Az ezen törvény ellen vétők a legszigorúbb bírsággal büntetessenek.
3. A nagygyűlés követeli, hogy a vasárnapi munkaszünet haladéktalanul az egész vonalon megvalósíttassék, annál is inkább, mert ez nemcsak alkalmazotti érdek, hanem a háborús viszonyokból folyó szükségesség.

A Hangya a paprikában.

A háború kitünő talaj a szövetkezeti eszme fejlesztésére. Magyarországon régebben nem igen volt meg a szövetkezésre való hajlam és a legtöbb ilyen alakulat időelőtt elpusztult. Még az óriási tőkével az egész országra kiterjedő Hangya-szövetkezet is csak a falvakban tudta felvenni a kis szatócsal szemben a versenyt. A háború alatt azonban annyira megizmosodott, hogy mindenfelé a városokban is állított fiókot. Szegeden két Hangya-fiók van és most ezek, illetőleg a vezetőférfiak felhasználásával a paprika monopolizálására törekszik. A jelszó: a közvetítő kereskedelem kikapcsolásával a termelés hasznát a termelőnek, a kikészítés hasznát a kikészítőnek biztosítani. A cél: a paprikaforgalmat a Hangya üzletkörébe vonni és azt lehetőleg uralni. Ebből a célból vasárnap megalakították a Szegedi Paprika Termelő és Kikészítő Szövetkezetet. Az alakuló közgyűlésen Galler Kristóf pápai kamarás ismertette a szövetkezet célját, majd megválasztották Nagel Manó nyug. ezredest elnöknek, akinek előterjesztésére persze igazgatóságot és felügyelő bizottságot is választottak. Most azután megkezdődik a taggyűjtés.

Ezzel szemben vasárnap délután a kereskedelmi és iparkamara nagytermében a paprikatermelők, kikészítők és molnárok egyesülete tartott gyűlést Pálffy Dániel elnökelete alatt, aki rámutatott a Hangya ama törekvésére, hogy kiszorítsa a legitim paprikafeldolgozókat és kereskedőket hosszú és küzdelmes munka árán elfoglalt pozícióikból. Az elnökön kívül több felszólalásban erősen kikelt a Hangya ellen. Az új alakulásnak memcsak létalapja hiányzik — mondotta az egyik felszólaló, — hanem beleütközik a fennálló ren-

deletbe is, amelynek az volt éppen a célja, hogy a termelő ne lehessen egyszersmind kereskedő és megfordítva. Ha a mai rendnek vannak hiányosságai, úgy azok pótlására kell törekedni, de azt minden eszközzel meg kell akadályozni, hogy egy idegen érdekcsoport magának szerezze meg a termelés, kikészítés és kereskedelem jövedelmét, amelyen ma ezernyi dolgozó család osztozik. A legkevesebb panasza a termelőknél lehet, akiknek a Haditermény a legmesszebbmenő kedvezményeket nyújtotta.

Az értekezleten résztvevő a Haditermény budapesti paprikaosztályának kiküldötte is és biztosította az érdekelteket, hogy jogos kívánságaik kielégítést, panaszaik orvoslást lelnek.

SPORT

0000

Magyar Atlétikai Klub—SzAK 2:1 (0:1.)

Az utászászlóalj özveg- és árvaalapja javára nagyszabású futballmérkőzést rendezett a SzAK vasárnap. Ellenfele a fővárosi elsőosztályú, jó hírű Mac első csapata volt és hozzáférhetjük, nagyszerűen megállotta helyét. A SzAK csapatösszeállítása hosszú idő óta ez alkalommal végre sikerült. Vőnekit helyes volt a kapuban szerepeltetni, kitünő kapuvéd, csak kár, hogy sokszor a közönségnek játszik. Magánál tartja, ahelyett, hogy rögtön kirugná, a labdát és így felesleges támadást provokálva bajt csinál. Egy gól is így keletkezett. A két hátvéd elsőrangban működött. Kovács és Hegyi kiváló erősségei a csapatnak. A halvesorban örömmel láttuk ismét a lelkes csapatkapitányt, Horváthot, jók voltak partnerei is, Kovács II. és Vezér II. A csatársorban bevált Závcsa, az első alkalommal szerepelt balszélső, aki sokkal jobb már is elődjénél. Mint mindig, most is kitűnt agilitásával, lelkes játékával Vezér I., a kiváló cetercsatár, kinek méltó partnerei voltak Csáki és Martonosi és megfelelt a jobbszélső helyén Lapu is. Legközelebbi alkalommal szívesen látnánk a csapatban Ruzsicsit és Kesslert. Igen helyes a SzAK vezetőségének az álláspontja, hogy igyekszik első csapatában minden arra való tehetséges játékost szerepeltetni, hogy csapatának megfelelő tartalékai legyenek. De ezen a címen ne szerepeltessen olyanokat a csapatban, akik nem odaválók. Az a játékos azonban, akit megfizetnek, ha az első csapatba bejut, lelkesedjen, dolgozzon szívvél, lélekkel egyéni szerepéért. Vasárnap ezt láttuk a csapattól és szívesen ismerjük el, hogy odaadón dolgozott mindegyik ember a piros-fekete színekért.

A mérkőzés a nagy zivatar miatt elkésve vette kezdetét. A SzAK igen erősen támadt rögtön a kezdetnél. dacára, hogy a játékosok a csúszós talajon eleinte bizonytalanul mozognak. A Mac a támadást erőteljesen viszonozza, igen erőces, hullámozó játék fejlődik ki, mindkét védelem résen van és ehháttja a veszedelemet. A 20-ik percben Csáki szökteri Vezért, aki előtör és négy lövéssel megszerzi a SzAK vezető gólját, melyet a Mac csak a második felidő közepén Vőneki hibájából tud kiegyenlíteni. Sokáig Vezér I. távozása közben 10 emberrel játszik a SzAK, mely körülményt a mindig erősebb tempót diktáló Mac ügyesen kihasznál és újabb gólt ér el. A SzAK szép támadással sokszor veszélyeztet még a Mac jói védett kapuját, sőt egy gól is ér el, amelyet a közönség nagy bosszankodására a bíró lesállás miatt nem ad meg. A mérkőzést ismét Horváth szövetségi bíró vezette. Mi nem tartozunk azok közé, kik Horváth bíráskodását folyton kifogásolják, mi szívesen látjuk őt néha. De a teghatalmossággal ellátott folytonos szerepeltetését, annyival inkább, mert ismét azokat igazolta, akik határozatlanságáért és egyéb hibáért állandóan kárhoztatják. Klubtag csak